

save a small life, support a big future

5th CONGRESS of PEDIATRICS of MACEDONIA

with international participation

05-09 October 2011 • Ohrid, R. Macedonia

SCIENTIFIC PROGRAM

НАУЧНА ПРОГРАМА

75 YEARS
ALKALOID
SKOPJE

Health above all

www.alkaloid.com.mk

- Радинска К., Зафировски О., Галбова С., Шаревска З., Чапароска М.
(Македонија)
16. НОВИ МОДАЛИТЕТИ ВО ТРЕТМАН НА РЕКУРЕНТНИ
БРОНХООПСТРУКЦИИ КАЈ ДОЕНЧИЊА И МАЛИ ДЕЦА – ИСКУСТВА
ОД КОСОВО
Мустафа Р., Гухели Г., Бејиќи Р., Пачаризи Н. (Косово)
17. ТЕШКА ПНЕВМОНИЈА ВО РАНОТО ДЕТСТВО
Шаревска З. (Македонија)
18. SY.LOEFFLER – БЕЛОДРОБНА ЕОЗИНОФИЛИЈА КАЈ ДЕЦА
Мицевска В., Влашки Е., Сечкова Л., Саздовски А., Цвејоска-
Чолаковска В., Мишкова С. (Македонија)
19. ГИГАНТСКИ БЕЛОДРОБНИ ЕХИНОКОКОВИ ЦИСТИ ВО ДЕТСКА
ВОЗРАСТ
Кировски И., Саздовски А., Влашки Е., Сечкова Л., Цвејоска-
Чолаковска В., Мишкова С. (Македонија)
20. ЕХИНОКОКОЗА ВО ДЕТСКА ВОЗРАСТ
Донева Л., Џидрова Е., Бреслиева Ј. (Македонија)
21. АНТИМИКРОБНА РЕЗИСТЕНЦИЈА НА STREPTOCOCCUS PYOGENES
Илиевска Т., Попова Г. (Македонија)
22. ПЕДИЈАТРИСКИ ХОСПИТАЛИЗАЦИИ АСОЦИРАНИ СО 2009/2010
ПАНДЕМИСКА ИНФЛУЕНЦА ВО СТРУМИЦА
Маниинска Л., Тимова Т. (Македонија)
23. ИНФЕКТИВНА МОНОНУКЛЕОЗА
Војновска Ж., Коларовска Д., Мирчевска Л. (Македонија)
24. НАЈЧЕСТИТЕ ПРИЧИНТЕЛИ НА СЕПСА КАЈ НОВОРОДЕНЧЕТО
Стошевска Т. (Македонија)
25. НОВОРОДЕНЧЕ ОД МАЈКА СО ПОЗИТИВЕН ВАГИНАЛЕН НАОД ЗА
CHLAMYDIA
Зисовска Е., Пехчевска Н., Димитриоска Р. (Македонија)
26. МИКРОЦЕФАЛИЈА И СТЕНОЗА НА ДУОДЕНУМ-КАКО
МАНИФЕСТАЦИЈА НА КОНГЕНИТАЛНА РУБЕОЛА – ПРИКАЗ НА
СЛУЧАЈ
Мустафа С., Шала М., Спахи Л., Исмаили Х., Халили С. (Косово)
27. АСОЦИЈАЦИЈА НА HELICOBACTER PYLORI СО ИНФЛАМАТОРНИТЕ
ПРОМЕНИ НА ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНИОТ ТРАКТ
Тимовски Т., Наунова С. (Македонија)
28. УВЕИТ АСОЦИРАН СО MYCOPLASMA PNEUMONIA ИНФЕКЦИЈА –
ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

17. SEVERE PNEUMONIA IN THE EARLY CHILDHOOD
Sarevska Z. (Macedonia)
18. SY Loeffler-Pulmonary eosinophilia in children
Micevska V, Vlaski E., Seckova L., Sazdovski A., Miskova S., Colakovska V.
(Macedonia)
19. GIANT HYDATID LUNG CYSTS IN CHILDREN
Kirovski I., Sazdovski A., Vlaski E., Seckova L., Cvejovska-Colakovska V.,
Miskova S. (Macedonia)
20. ECHINOCOCCOSIS IN CHILDHOOD (case report)
Doneva L., Dzidrova E., Breslieva J. (Macedonia)
21. ANTIMICROBIAL RESISTANCE IN STREPTOCOCCUS PYOGENES
Ilievska T., Popova G. (Macedonia)
22. PEDIATRIC HOSPITALIZATIONS ASSOCIATED WITH 2009/2010 PANDEMIC
INFLUENZA A (H1N1) IN STRUMICA
Maninska L., Timova T. (Macedonia)
23. INFECTIOUS MONONUCLEOSIS IN CHILDREN
Vojnovska Z., Kolarovska D., Mirchevska L. (Macedonia)
24. MOST COMMON CAUSES OF SEPSIS IN NEWBORN
Stoshevska T. (Macedonia)
25. NEWBORN OF MOTHER WITH POSITIVE VAGINAL SWAB FOR CHLAMYDIA
Zisovska E., Pehcevska N., Dimitrioska R. (Macedonia)
26. MYCROCEPHALIA AND STENOSIS OF DUODENUM AS A MANIFESTATION
OF THE CONGENITAL RUBELLA - CASE REPORT
Skenderi Mustafa B., Shala M., Spahi L., Ismaili H., Halili S. (Kosovo)
27. GASTROINTESTINAL INFLAMMATION ASSOCIATED WITH INFECTION
WITH HELICOBACTER PYLORI
Timovski V., Naunova S. (Macedonia)
28. UVEITIS ASSOCIATED WITH MYCOPLASMA NEUMONIAE INFECTION -
CASE REPORT
Kurcic-Trajkovska B., Obocki K., Trajkovski V., Hadzi-Petrusheva I. (Macedonia)
29. CHARACTERISTICS OF PROTEINURIA IN CHILDREN WITH URINARY
INFECTIONS
Korneti B., Ristoska-Bojkovska N., Atanasovska E., Korneti P., Guchev Z.,
Tasic V. (Macedonia)

11. НАЈЧЕСТИ ПРИЧИНИ ЗА ТРАНСПОРТ НА НОВОРОДЕНИ ОД ГАО ОХРИД ВО ТЕРЦИЕРНА УСТАНОВА ВО ПОСЛЕДНИТЕ 3 ГОД.
Паскали Б. (Македонија)
12. РЕЗУЛТАТИ ОД ТИРОИДНИОТ НЕОНАТАЛЕН СКРИНИНГ НА МАКЕДОНСКАТА ПОПУЛАЦИЈА ВО ТЕКОТ НА 2010 ГОДИНА
Анастасовска В., Тасева Е., Танаскоска М., Кочова М. (Македонија)
13. ДИСТРИБУЦИЈА НА P30L МУТАЦИЈАТА ВО CYP21A2 ГЕНОТ КАЈ МАКЕДОНСКАТА ПОПУЛАЦИЈА СО КОНГЕНИТАЛНА АДРЕНАЛНА ХИПЕРПЛАЗИЈА
Анастасовска В., Кочова Е., Кочова М. (Македонија)
14. АНТИОКСИДАТИВНА ЗАШТИТА НА НИСКО НИВО КАЈ ПРЕДВРЕМЕ НОВОРОДЕНИТЕ ДЕЦА СО ХИПЕРБИЛИРУБИНЕМИЈА
Гуржанова-Дурнев Л., Зисовска Е., Ѓошиќ-Марковска Б., Живковиќ Ј., Стафилов Т., Зенделовска Д. (Македонија)
15. ВАКЦИНАЦИЈА ПРОТИВ ТУБЕРКУЛОЗА ВО ЗДРАВСТВЕН ДОМ ВЕЛЕС ВО КОРЕЛАЦИЈА СО СТРУКТУРАТА НА БОЛЕСТА НА ТВС ВО ПЕРИОД ОД 20 ГОДИНИ
Крстев П., Трајкова Б., Трајкова С. (Македонија)
16. КРВАРЕЊЕ ВО НАДБУБРЕЖНАТА ЖЛЕЗДА-ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ
Ракиќ Г., Свилар-Боконјиќ Д., Деановиќ М., Пакашки С. (Србија)
17. УЛТРАЗВУЧЕН СКРИНИНГ НА УРИНАРНИОТ ТРАКТ- ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ
Ракиќ Г., Свилар-Боконјиќ Д., Деановиќ М., Пакашки С. (Србија)
18. ФЛУОРЕСЦЕНТНА IN SITU ХИБРИДИЗАЦИЈА-НОВА ДИЈАГНОСТИЧКА ПОСТАПКА ПРИ ОТКРИВАЊЕ НА СИНДРОМСКИТЕ ПОРЕМЕТУВАЊА
Шукарова-Ангеловска Е., Кочова М., Илиева Г., Средовска А. (Македонија)
19. НАШИ ИСКУСТВА СО МИУРА ДИЈАГНОСТИЧКИ РЕАГЕНСИ ЗА ОДРЕДУВАЊЕ НА ЕНЗИМИТЕ НА ЦРНИОТ ДРОБ
Мирчевска В., Маркоска Н. (Македонија)
20. НЕКОИ АНТРОПОМЕТРИСКИ И ФУНКЦИОНАЛНИ ПАРАМЕТРИ КАЈ МЛАДИ СПОРТИСТИ НА ВОЗРАСТ ОД 10 ДО 14 ГОДИНИ
Манчевска С., Плунчевиќ-Глигороска Ј., Караѓозова И., Николиќ С. (Македонија)
21. ЕДНОГОДИШНА ПРАКСА ВО ПЕДИЈАТРИСКА АМБУЛАНТА
Дивановиќ П., Страиновиќ-Лаловиќ В. (Црна Гора)
22. ИНТОКСИКАЦИИ ВО ДЕТСКА ВОЗРАСТ
Сечкова Л., Влашки Е., Мицевска В., Мишкова С., Цвејоска В., Саздовски А., Кировски И. (Македонија)

11. MOST COMMON REASONS FOR TRANSPORTING NEWBORNS FROM GAO OHRID TO A TERTIARY INSTITUTION IN THE LAST 3 YEARS.
Paskali B. (Macedonia)
12. PRESENTATION OF OBTAINED THYROID NEONATAL SCREENING RESULTS OF THE MACEDONIAN POPULATION DURING THE 2010
Anastasovska V., Taseva E., Tanaskoska M., Kocova M. (Macedonia)
13. DISTRIBUTION OF THE P30L MUTATION AT CYP21A2 GENE IN MACEDONIAN PATIENTS WITH CONGENITAL ADRENAL HYPERPLASIA
Anastasovska V., Kocova E., Kocova M. (Macedonia)
14. LOW LEVEL OF ANTIOXIDANT PROTECTION IN PRETERM NEWBORNS WITH HYPERBILIRUBINEMIA
Gurzanova-Durnev L., Zisovska E., Doshić- Markovska B., Zivkovic J., Stafilov T., Zendelovska D. (Macedonia)
15. BCG IMMUNISATION IN HEALTH CENTRE VELES IN CORELATION WITH STRUCTURE OF THE DISEASED OF TBC IN PERIOD OF 20 YEARS
Krstev P., Trajkova B., Trajkova S. (Macedonia)
16. HAEMORRHAGE OF ADRENAL GLAND (CASE REPORT)
Rakic G., Svilar-Bokonjic D., Deanovic M., Pakaski S.
17. ULTRASOUND SCREENING OF THE URINARY TRACT (CASE REPORT)
Rakic G., Svilar-Bokonjic D., Deanovic M., Pakaski S. (Serbia)
18. FLUORESCENT IN SITU HYBRIDIZATION - NEW DIAGNOSTIC PROCEDURE FOR DETECTING SYNDROME DISORDERS
Shukarova-Angelovska E., Kochova M., Ilieva G., Sredovska A. (Macedonia)
19. MIURA DIAGNOSTIC REAGENTS FOR DETERMINATION OF LIVER ENZYMES— OUR EXPERIENCES
Mirchevska V., Markovska N. (Macedonia)
20. SOME ANTHROPOMETRIC AND FUNCTIONAL PARAMETERS IN YOUNG ATHLETES AGED 10-14
Manchevska S., Pluncevic Gligoroska J., Karadjozova I., Nikolic S. (Macedonia)
21. DEMONSTRATION OF AMBULANCE IN PEDIATRIC YEAR
Divanović P., Strainović-Lalović V. (Montenegro)
22. INTOXICATION IN CHILDREN
Seckova L., Vlaski E., Micevska V., Miskova S., Cvejovska V., Sazdovski A., Kirovski I. (Macedonia)

**Орална презентација
ИСХРАНА****(13:30-14:30)***Конгресна Сала Самоил***1. ПРЕДУСЛОВИ ЗА УСПЕШНО ДОЕЊЕ**

Поп-Лазарова М., Спасова Л., Хаџи-Манчева Р., Живковиќ Ј. (Македонија)

**Орални презентации
РАЗНО****(13:30-14:30)***Конгресна Сала Самоил*

1. ИНДИРЕКТНА ХИПЕРБИЛИРУБИНЕМИЈА КАЈ НОВОРОДЕНИ, ДИЈАГНОСТИЧКИ АЛГОРИТАМ СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА ОДРЕДУВАЊЕ НА ГЛИКОЗО-6-ФОСФАТ ДЕХИДРОГЕНАЗА
Папазова-Черпналковски А., Пиперкова К., Груев Т., Кржелј В., Пота Љ., Плачевска С., Алуловска Н. (Македонија)
2. ПРИКАЗ НА ИМУНИЗАЦИОНЕН ПРОЦЕС ЗА 2010 ГОДИНА НА ТЕРИТОРИЈА НА ГРАД СКОПЈЕ
Баевска Вучковиќ Т., Горичанец В. (Македонија)
3. КАКО ПРОФЕСИОНАЛЦИТЕ ДА ЈА РАЗБЕРАТ „МЕДИЦИНАТА БАЗИРАНА НА ДОКАЗИ“
Зисовска Е. (Македонија)
4. ЕКОЛОШКИ ОТСЈАЈ: УЛОГА НА ПОСТЕЛКАТА ВО ПРОЧИСТУВАЊЕТО ОД ВНАТРЕШНО ЗАГАДУВАЊЕ СО ТЕШКИ МЕТАЛИ КАЈ НОВОРОДЕНИТЕ ДЕЦА
Јанчевска С. (Македонија)
5. СУКЦИОНА РЕКТАЛНА БИОПСИЈА ЗА ДИЈАГНОЗА НА ХИРШПРУНГОВА БОЛЕСТ
Костовски А., Петрушевска Г., Здравеска Н., Бојациева С. (Македонија)
6. ЕВАЛУАЦИЈА НА ХОЛЕСТАТСКА ЖОЛТИЦА КАЈ ДЕЦА
Костовски А., Грујовска С., Тодоровски Г., Здравеска Н., Бојациева С. (Македонија)
7. ХОЛИСТИЧКИ ПОГЛЕД: СТУДИЈА НА СЛУЧАЈ СО ПЕЛТЕЧЕЊЕ ВО ДЕТСКА ВОЗРАСТ
Теловска Н. (Македонија)

**Oral presentations
NUTRITION****(13:30-14:30)***Congress Hall Samoil***1. PRECONDITION FOR SUCCESSFUL BREASTFEEDING**

Pop-Lazarova M., Spasova L., Hadzi-Manceva R., Zivkovic J. (Macedonia)

**Oral presentations
VARIA****(13:30-14:30)***Congress Hall Samoil*

1. INDIRECT HYPERBILIRUBINEMIA IN NEWBORNS, DIAGNOSTIC ALGORITHM WITH SPECIAL EMPHASIS ON G-6-PD DETERMINATION
Papazovska-Cherepnalkovski A., Piperkova K., Gruev T., Krzelj V., Pota Lj., Palchevska S., Aluloska N. (Macedonia)
2. REVIEW OF IMMUNIZATION PROCESS FOR YEAR 2010 ON THE TERRITORY OF SKOPJE AND LOCAL DISTRICT AREAS
Baevska-Vuckovic T., Goricanev V. (Macedonia)
3. UNDERSTANDING OF "EVIDENCE BASED MEDICINE" AMONG THE PROFESSIONALS
Zisovska E. (Macedonia)
4. ECOLOGICAL REFLECTION: PURIFICATION ROLE OF PLACENTA FOR INDOOR HEAVY METALS POLLUTION IN NEWBORN CHILDREN
Janchevska S. (Macedonia)
5. RECTAL SUCTION BIOPSY FOR DIAGNOSIS OF HIRSCHSPRUNG'S DISEASE
Kostovski A., Petrusevska G., Zdraveska N., Bojadzieva S. (Macedonia)
6. EVALUATION OF CHOLESTATIC JAUNDICE IN INFANTS
Kostovski A., Grujovska S., Todorovski G., Zdraveska N., Bojadzieva S.
7. A HOLISTIC VIEW ON STUTTERING: A CHILD CASE STUDY
Telovska N. (Macedonia)

УРИНАРНИОТ ТРАКТ КАЈ ДВОМЕСЕЧНО ДОЕНЧЕ-ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Бојациева Е., Реџеџи Ф., Шахпазова Е., Ристоска-Бојковска Н., Тасиќ В., Петровски М., Кузмановска Д. (Македонија)

26. КОНГЕНИТАЛНИ ПУЛМОНАЛНИ ЦИСТИ-ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Златковска В., Гацова М., Донева Л., Бреслиева Ј., Џидрова Е., Којиќ Љ., Наунова-Тимовска С., Воиновска Т. (Македонија)

27. КАРАКТЕРИСТИКА НА КРАНИОФАЦИЈАЛНИТЕ АНОМАЛИИ КАЈ НОВОРОДЕНОТО ДЕТЕ

Зисовска Е., Пехчевска Н., Димитриоска Р. (Македонија)

28. РЕТКА ФОРМА НА МЕДИЈАСТИНАЛЕН ТУМОР ВО ДЕТСКАТА ВОЗРАСТ-ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Дилберовска М., Петровска Т., Кондов Г., Дацевски Д. (Македонија)

29. ПОВОЛЕН ИСХОД ОД НЕФРОБЛАСТОМ (ВИЛМСОВ ТУМОР)

ПОВРЗАН СО ДЕЛЕЦИЈА НА ХРОМОЗОМ 11 И WAGR СИНДРОМ

Јованчиќ Д., Костиќ Г., Богичевиќ В., Голубовиќ Е., Мијковиќ П. (Србија)

30. СИНДРОМ НА VACTERL-H

Најдановска-Алуловска Н., Шукарова Е., Пиперкова К., Пота Љ.

Папазовска-Черепналковски А., Палчевска-Коцевска С. (Македонија)

31. ЕКСХАЛИРАН АЗОТЕН ОКСИД КАЈ ДЕТСКА АСТМА

Костадинова С., Бошковска К., Стевиќ В., Арнаудова И. (Македонија)

Пленарна сесија РАЗНО

(14:30-16:30)

Конгресна Сала Билјана

1. РИЗИЦИ ЗА СЛЕДЕЊЕ КАЈ ДЕЦА СО ИНТРАВЕНТРИКУЛАРНА ХЕМОРАГИЈА

Предавач: Филип Дума (Македонија)

2. ЕПИЛЕПСИЈА, ГОВОР И ФУНКЦИОНАЛНА НЕУРОДИЈАГНОСТИКА

Предавач: Оливера Лековска (Македонија)

3. ТРАНСПЛАНТАЦИЈА НА БУБРЕГ КАЈ ДЕЦА ВО СРБИЈА- ПРВИТЕ 50 ТРАНСПЛАНТАЦИИ

Предавач: Зоран Крстиќ (Србија)

4. НОВИНИ ВО ДИЈАГНОСТИКА НА ЦЕЛИЈАКИЈА КАЈ ДЕЦАТА

Предавач: Недељко Радловиќ (Србија)

5. ФАЛСИФИКУВАНИ ЛЕКОВИ- КОЛКУ ЗНАЕМЕ

Предавач: Илчо Захаријев (Македонија)

6. ТОНЗИЛЕКТОМИЈА СО ДИОДЕН ЛАСЕР- СЕГМЕНТ ВО РЕШАВАЊЕ НА ТОНЗИЛАРНИОТ ПРОБЛЕМ

Предавач: Ѓорѓи Оровчанец (Македонија)

26. CONGENITAL PULMONARY CYSTS CASE STUDY

Zlatkovska V. 1, Gacova M. 1, Doneva L. 1, Breslieva J. 1, Djidrova E. 2, Kojic Lj, Naunova- Timovska S., Voinovska T. (Macedonia)

27. CHARACTERISTICS OF THE CRANIOFACIAL ANOMALIES IN THE NEWBORN

Zisovska E., Pehcevska N., Dimitrioska R. (Macedonia)

28. RARE FORM OF MEDIASTINAL TUMOR IN CHILDHOOD (Case report)

Dilberovska M., Petrovska T., Kondov G., Dacevski D. (Macedonia)

29. FAVORABLE OUTCOME OF NEPHROBLASTOMA (WILMS' TUMOR)

CONNECTED WITH DELETION OF CHROMOSOME 11 AND WAGR SYNDROME

Jovančić D., Kostić G, Bogičević V, Golubović E, Miljković P. (Serbia)

30. VACTERL-H SYNDROME

Najdanovska-Aluloska N., Sukarova E., Piperkova K., Pota Lj., Papazovska Cherepnalkovski A., Palcevska-Kocevska S. (Macedonia)

31. EXHALED NITROGENIC OXIDE IN PEDIATRIC ASTHMA

Kostadinova S, Boskovska K, Stevic V., Arnaudova I. (Macedonia)

Plenary Lectures VARIA

(14:30-16:30)

Congress Hall Biljana

1. INTRAVENTRICULAR HEMORRHAGE RISK FACTORS

Speaker: Filip Duma (Macedonia)

2. EPILEPSY, SPEECH AND FUNCTIONAL NEUROIMAGING

Speaker: Olivera Lekoska (Macedonia)

3. KIDNEY TRANSPLANTATION IN CHILDREN IN SERBIA- THE FIRST 50 TRANSPLANTATIONS

Speaker: Zoran Krstic (Serbia)

4. INOVATIONS IN THE DIAGNOSTICS OF CELIAC DISEASE IN CHILDREN

Speaker: Nedelko Radlovik (Serbia)

5. COUNTERFEIT DRUGS - HOW MUCH WE KNOW

Speaker: Ilco Zaharijev (Macedonia)

6. TOZILECTOMY WITH DIODIC LASER-SEGMENT IN SOLVING TONZILAR PROBLEM

Speaker: Gorgi Orovcanec (Macedonia)

висок колективен имунитет. Тоа ќе гарантира добар епидемиолошки статус на територија на град Скопје.

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД

Во 2010 година вакцинацијата беше реализирана од 40 тима од кои 21 во предучилишна возраст 0-6 год.

РЕЗУЛТАТИ

Планирано/Реализирано: BCG p 1025r1398(136,39%), DTP-1p7573r8041(106,18%), DTP-2p7718r7802(101,09%), DTP-3-p7911r7403(93,58%), POLIO-p7549r8068(106,88%), POLIO-2p7691r7806(101,50%), POLIO-3-p7915r7368(93,09%), HepB-1p1869r405(21,72%), HepB-p7474r7476(88,13%), HepB-3-p7682r6770(88,13%), MPRp8038r7837(97,50%), DTP Rv1p7691r7020(91,28%), DTP Rv-2-p7380r5781(78,33%), POLIO Rv1-p7669r7043(91,84%), Hib-1p7533r7812(103,70%), Hib-2p7593r7354(96,85%), Hib-3-p7674r6935(90,37%), HibRvp7468r6805(91,12%). Result on year level for 2010y: planed doses 125449-released doses 121288The procent% of realization was 96,68

ЗАКЛУЧОК

Во 2010 година процентот на реализација од примо вакцина и ревакцина за возрастна група 0-6год. Беше 96,68%,со нагласок за подобар опфат во градската средина во однос на околната приградска средина, каде посебно се истакнува дефицит од превентивни тимови. Набавката со вакцини регулирана од државен централен магацин од Министерството за здравство,запазување на студениот синџир при транспорт. Перспективни идеи за подобра квалитетна реализација на детската вакцинација,екипирање на тимови и активност на патронажната сестра на терен на рурална,приградска средина за подобар социоепидемиолошки статус.

preventive teams was to achive high level,more than 90% of the vaccinated plan,with results for high col-lective immunity. That will guarantee good epidemio-logical status on the territory of Skopje and around.

MATERIAL AND METHODS

In year 2010 vaccination was realised by 40 preven-tive teams, from which 21 for children 0-6 years old.

RESULTS

Plan/Realised: BCG p 1025r1398(136,39%), DTP-1p7573r8041(106,18%), DTP-2-p7718r7802(101,09%) DTP-3p7911r7403(93,58%), POLIO-p7549r8068(106,88%), PO-LIO-2p7691r7806(101,50%), POLIO-3-p7915r7368(93,09%), HepB-1p1869r405(21,72%), HepB-p7474r7476(88,13%), HepB-3-p7682r6770(88,13%), MPRp8038r7837(97,50%), DTP Rv1p7691r7020(91,28%), DTP Rv-2p7380r5781(78,33%), POLIO Rv1-p7669r7043(91,84%). Hib-1p7533r7812(103,70%), Hib-2p7593r7354(96,85%), Hib-3-p7674r6935(90,37%), HibRvp7468r6805(91,12%). Result on year level for 2010y: planed doses 125449-released doses 121288The procent% of real-ization was 96,68

CONCLUSION

In year 2010 percent of realization of the primovac-cination and revaccination was 96,68%,recruitment in the city area was better than in the distric areas especially deficit on preventive teams. Suppliment with the vaccines was regular by the central store of Ministry of Health, taking care for the cold way of transport. Perspective ideas for more quality realiza-tion of the children vaccination

КАКО ПРОФЕСИОНАЛЦИТЕ ДА ЈА РАЗБЕРАТ „МЕДИЦИНАТА БАЗИРАНА НА ДОКАЗИ“

Зисовска Е.

Клиника за гинекологија и акушерство-Скопје

ВОВЕД:

Меѓу здравствените работници постои вистинска конфузија во врска со вистинското значење на терминот „медицина базирана на докази“. По дефиниција, медицина базирана на докази или практика базирана на докази значи дека се користат препораки кои имаат за цел да ги вклучат во практиката најдобрите докази добиени со научни методи во процесот на одлучување. Во тек на изработката се проценува јачината на доказите за

UNDERSTANDING OF “EVIDENCE BASED MEDICINE” AMONG THE PROFESSIONALS

Zisovska E.

Gynecological and Obstetric Clinic, Skopje, Macedonia

BACKGROUND:

Confusion persists among the practitioners about the meaning of the sentence “evidence based medicine”. By definition, evidence based medicine or evidence based practice means that recommendations are used aiming to include the best evidence gathered by scientific methods within the decision making process. During the processing, the strength of the evidence about the risk and benefit is assessed for each

ризикот и користа за секоја форма на терапија и за дијагностичките тестови.

ЦЕЛТА

Целта на оваа презентација би била да се даде детален опис на методите за синтеза на докази, начините на кои доказите се преточуваат во препораки и толкувањето на добиените препораки во склоп на Клиничките упатства и водичи.

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИ

Во делот за материјал и методи ќе бидат детално претставени сите три светски признати системи за изработка на систематични прегледи и рангирање на доказите и препораките (Cochrane, GRADE i AGREE), со намера да се разјаснат и доближат до професионалците во тек на нивната секојдневна практика.

РЕЗУЛТАТ

Како резултат на примената на овие системи за рангирање, се добиваат степените на докази обележани со нивоа, од кои произлегуваат препораките рангирани како силни, умерени, слаби и недоказани. Многу често во секојдневната практика, во недостаток на докази, се користи „добра клиничка практика“, што значи дека нема доказ за ефикасност на дијагностичка или терапевтска метода, но искуството во одредена институција нуди безбедност на спроведената метода. Во тек на презентирањето на доказите и препораките се користат и силни статистички мерки, како веројатност, интервал на доверливост, разлика во ризици, релативен ризик, odds ratio и други. Многу често сите овие изрази доведуваат до конфузија кај професионалците, и во интерес на унапредување на медицинската практика неопходно е разјаснување на сите овие термини. Заклучок: Познавањето на принципите на „медицина базирана на докази“ го потпомага процесот на одлучување, владеењето на знаењата за докажаните ефикасни практики и го намалува ризикот од продолжување на лошите практики.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ:

доказ, препорака, медицина

of the diagnostic tests or treatment methods.

AIM

The aim of this presentation should be to describe in details the methods of the evidence synthesis, modes of transforming the evidence in recommendations and understanding of those recommendations within the Clinical guidelines and directions.

MATERIAL AND METHODS

In the section of material and methods should be presented the three available and approved systems for systematic reviews and evidence ranking (Cochrane, GRADE and AGREE), aiming to clarify and make understandable for the professionals during their every day's practice. As a result of the use of these ranking systems, there are derived the levels of evidence which make basis for the strength of recommendations. The ranked recommendations could be strong, moderate, weak or ambivalent. Very often in the practice the level "good clinical practice" is used, which means that there is not any level of evidence, but the experience within the institution offers acceptable level of safety to introduce the method (diagnostic or therapeutic). Strong statistical measures are used during the presentation of the evidence. Some of them are: probability, likelihood ratio, confidence interval, risk difference, relative risk, odds ratio etc. Very often all these terms and meanings make confusion for the professionals and in order to improve the medical practice, it is very necessary to make it clearer.

CONCLUSION:

Understanding the principles of "evidence based medicine" helps the process of decision making, improves the knowledge about the proved efficient practices and decreases the risk of further practicing unapproved methods and procedures.

KEY WORDS:

evidence, recommendation, medicine

ЕКОЛОШКИ ОТСЈАЈ: УЛОГА НА ПОСТЕЛКАТА ВО ПРОЧИСТУВАЊЕТО ОД ВНАТРЕШНО ЗАГАДУВАЊЕ СО ТЕШКИ МЕТАЛИ КАЈ НОВОРОДЕНИТЕ ДЕЦА

Јанчевска С.

Универзитетска клиника за гинекологија/
акушерство, Скопје, Р. Македонија

Акумулацијата на тешки метали во хуманата животна средина се одвива тивко и постојано, со можно негативно влијание врз здравјето на луѓето, особено на бремените жени и

ECOLOGICAL REFLECTION: PURIFICATION ROLE OF PLACENTA FOR INDOOR HEAVY METALS POLLUTION IN NEWBORN CHILDREN

Janchevska S.

University Clinics of Gynecology and Obstetrics,
Skopje, R. of Macedonia

Heavy metals quiet and permanently accumulation occurs in the human environment, with a very possible negative influence towards the health of the population, especially within pregnant women and newborn children. The toxicity of lead (Pb), cadmium (Cd), mercury (Hg), and manganese (Mn) has been